

UZASADNIENIE DO PROJEKTU USTAWY O ZMIANIE USTAWY ZASADACH REALIZACJI PROGRAMÓW OPERACYJNYCH POLITYKI SPÓJNOŚCI FINANSOWANYCH W PERSPEKTYWIE FINANSOWEJ 2014 – 2020 ORAZ NIEKTÓRYCH INNYCH USTAW

Projektowana nowelizacja ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 jest wynikiem dwuletnich doświadczeń we wdrażaniu programów operacyjnych polityki spójności w perspektywie finansowej 2014-2020. Celem projektu jest wprowadzenie usprawnień, uproszczeń i zapewnienie efektywnego wykorzystania środków funduszy Unii Europejskiej. Proponowane przepisy są odpowiedzią na wnioski i postulaty zgłaszane przez instytucje oraz podmioty zaangażowane we wdrażanie i wydatkowanie środków perspektywy finansowej 2014-2020.

Uzasadnienie szczegółowe

W art. 1 wprowadza się zmiany do ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020, które obejmują:

1. ZDEFINIOWANIE POJEĆĆ: DOFINANSOWANIE, KRYTERIA WYBORU PROJEKTÓW ORAZ WARUNKI FORMALNE

W art. 2 pkt 4 dokonano zmiany definicji dofinansowania poprzez literalne ograniczenie zakresu dofinansowania do środków przyznawanych i przekazywanych na podstawie umowy/decyzji o dofinansowanie, o których mowa w ustawie, z uwagi na fakt, iż w niektórych przypadkach środki zaliczane na poczet współfinansowania krajowego z budżetu państwa są przyznawane na podstawie innych przepisów i nie są objęte umową /decyzją o dofinansowaniu (przykładowo na podstawie umowy dotacji celowej). Środki te podlegają wydatkowaniu i rozliczaniu na zasadach innych niż dofinansowanie przekazywane przez instytucję zarządzającą/pośredniczącą/wdrażającą, a zasady te określa właściwy dysponent - projektowana zmiana definicji ma na celu odzwierciedlenie stanu rzeczywistego i wprowadzenie takiego doprecyzowania pojęcia dofinansowania, aby jego zakres nie budził wątpliwości.

W art. 2 pkt 13a wprowadzono definicję kryteriów wyboru projektów. Przez kryteria wyboru projektów należy rozumieć wyłącznie kryteria umożliwiające ocenę projektu opisanego we wniosku o dofinansowanie jego wybór do dofinansowania i zawarcie umowy lub podjęcie decyzji o dofinansowaniu zgodne z warunkami, o których mowa w art. 125 ust. 3 lit. a Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem ogólnym” i zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów obejmują zarówno dotychczasowe kryteria merytoryczne, jak i mogą obejmować kryteria formalne wyboru projektów. Spełnienie kryteriów wyboru projektów warunkuje wybranie projektu do dofinansowania i podpisanie umowy o dofinansowanie alba decyzji o dofinansowaniu projektu.

W art. 2 pkt 27a wprowadzono definicję warunków formalnych, które oznaczają warunki formalne odnoszące się do kompletności formy i terminu złożenia wniosku o dofinansowanie projektu, których weryfikacja odbywa się poprzez stwierdzenie spełniania albo niespełniania danego warunku.

Dokonanie jednoznacznego podziału na kryteria wyboru projektów oraz warunki formalne ma na celu uniknięcie wątpliwości interpretacyjnych w zakresie sposobu uzupełniania wniosku o dofinansowanie oraz projektu na etapie wyboru projektów do dofinansowania. Sposób definiowania oraz weryfikacji, a także zakres warunków formalnych pozostaną w gestii instytucji zarządzających, niemniej stworzenie precyzyjnych definicji ww. pojęć ma na celu zapewnienie w miarę jednolitego sposobu klasyfikowania poszczególnych elementów wniosku o dofinansowanie projektu tak, by uniknąć zróżnicowanego traktowania wnioskodawców w ramach poszczególnych programów operacyjnych a nawet postępowań prowadzonych w ramach jednego programu. Dodatkowo proponowane zmiany będą prowadziły do uporządkowania i w konsekwencji przyspieszenia oraz ułatwienia dokonywania oceny projektu.

2. REZYGNACJA Z INSTYTUCJI WYTYCZNYCH PROGRAMOWYCH

W art. 6 ust. 2, art. 7 i art. 8 proponuje się uchylene regulacji w zakresie wytycznych programowych (dla poszczególnych programów operacyjnych). W systemie realizacji programu operacyjnego pozostaną wyłącznie wytyczne wydawane przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego wykonującego zadania państwa członkowskiego. Celem projektowanej zmiany jest ograniczenie dokumentów stosowanych przez instytucje systemu realizacji programu operacyjnego oraz uniknięcie ryzyka nakładania tego typu dokumentami obowiązków na beneficjentów. W związku z proponowaną zmianą w zakresie uchylene regulacji dotyczącej wytycznych programowych zmianie ulegają również przepisy dotyczące wytycznych horyzontalnych, które będą po prostu wytycznymi – art. 4 ust. 2 pkt 3, art. 5 ust. 1- 3 i 5.

Proponowana zmiana ma na celu ograniczenie liczby dokumentów, które beneficjenci będą zobowiązani stosować przy realizacji projektu. Z analizy poszczególnych dokumentów systemu realizacji wynika, że w stanie obecnym jest stosowanych 58 wytycznych (zarówno horyzontalnych oraz programowych), 20 zaleceń i instrukcji oraz 27 Szczegółowych Opisów Osi Priorytetowych Programów Operacyjnych. Beneficjenci, w zawieranych umowach o dofinansowanie są zobowiązani do stosowania wytycznych, bez jakiegokolwiek doprecyzowania zakresu związania tymi dokumentami. Praktyka taka stanowi obciążenie dla beneficjentów oraz utrudnia realizację projektów. Projektowane rozwiązanie jest zgodne z polityką nienakładania na beneficjentów obowiązków niewynikających bezpośrednio z przepisów prawa powszechnie obowiązującego lub umów (decyzji) o dofinansowanie projektu, przyjętą przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, działającego jako państwo członkowskie.

Z uwagi na powyższe a także w celu uproszczenia systemu wdrażania programów operacyjnych, a tym samym przyspieszenia wydatkowania środków z Polityki Spójności 2014 – 2020, proponuje się, aby w systemie realizacji, poza przepisami powszechnie obowiązującymi, dokumentami, których postanowienia będą jedynie uzupełniające względem przepisów prawa powszechnie obowiązującego i postanowień umów (a więc jedynie w zakresie doprecyzowującym obowiązki wynikające bezpośrednio z ww. źródeł) wiązać beneficjentów na podstawie umowy o dofinansowanie, będą wytyczne wydawane przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

3. ODPOWIEDZIALNOŚĆ INSTYTUCJI ZA REALIZACJĘ POWIRZONYCH ZADAŃ

W art. 10 w ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt rozszerzono zakres zadań, jakie IZ może powierzyć IP oraz IP może powierzyć IW w odniesieniu do umarzania należności związanych z realizacją programów operacyjnych, zastępując dotychczasową regulację uprawniającą IP i IW do umarzania należności wynikających z art. 207 ustawy o finansach publicznych (UFP) umożliwiającą umarzanie również odsetek wynikających z art. 189 UFP.

W art. 11 dodano ust. 3a jednoznacznie przesądzający, że instytucja pośrednicząca lub wdrażająca, zobowiązane do wypłaty beneficjentowi dofinansowania albo do zwrotu kwoty równej wypłaconemu mu dofinansowania nie mogą pokrywać tych należności ze środków programu

operacyjnego lub innych środków, których dysponentem jest odpowiednio instytucja zarządzająca albo instytucja pośrednicząca.

4. RZECZNIK FUNDUSZY EUROPEJSKICH

Art. 14a ustanawia nową instytucję - Rzecznika Funduszy Europejskich. Rzecznik jest obowiązkowo powoływany na poziomie każdej instytucji zarządzającej - ust. 1, natomiast jego powołanie na poziomie instytucji pośredniczącej i wdrażającej jest dobrowolne - ust. 2.

Ustawa nie przesądza, czy Rzecznik może w ramach danej instytucji realizować inne zadania jej przypisane, nie może natomiast dochodzić do konfliktu interesów polegającego na tym, że Rzecznik rozpatruje sprawy dotyczące czynności wykonywanych przez niego samego w ramach innych obowiązków służbowych. Ust. 3 wskazuje otwarty katalog zadań Rzecznika, który obejmuje zarówno rozpatrywanie zgłoszeń przyjmujących charakter skarg, rozpatrywanie postulatów odnoszących się do działalności danej instytucji/realizacji programu, jak i udzielanie stosownych wyjaśnień w tym zakresie. Rzecznik podejmuje również działania zmierzające do usprawnienia realizacji danego programu operacyjnego. Rzecznik powołany przez instytucję zarządzającą będzie mógł żądać od Rzecznika powołanego przez inną instytucję uczestniczącą w realizacji programu operacyjnego informacji w zakresie realizowanych zadań. Jest to uzasadnione ogólną odpowiedzialnością instytucji zarządzającej za program operacyjny. Rzecznik będzie sporządzał każdego roku raport ze swojej działalności i przedkładał go właściwej instytucji, która zamieści raport na swojej stronie. Do zadań realizowanych przez Rzecznika oraz czynności podejmowanych przed nim przez zainteresowane podmioty nie będą stosowane przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego, z wyjątkiem działu VIII – skargi i wnioski, który znajdzie odpowiednio zastosowanie. Do postępowania przed Rzecznikiem nie stosuje się przepisów w zakresie procedury odwoławczej ponieważ w przepisach tych uregulowano szczegółowo postępowanie wobec wnioskodawców, którzy otrzymali negatywną ocenę projektu wybieranego w trybie konkursowym.

Rzecznik nie będzie powoływany dla programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej, w związku z ich międzynarodowym charakterem.

5. WOJEWODA W PROCESIE WDRAŻANIA REGIONALNYCH PROGRAMÓW OPERACYJNYCH

Wojewoda został włączony w system realizacji zadań związanych z wdrażaniem funduszy europejskich w perspektywie finansowej 2014-2020 w ramach regionalnych programów operacyjnych poprzez możliwość wykonywania zadań w ramach desygnacji w zakresie prowadzenia kontroli służących potwierdzeniu spełniania kryteriów desygnacji oraz prowadzenie doraźnych kontroli na warunkach określonych w porozumieniu zawartym z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego – art. 16 ust. 1a. Ponadto wojewoda albo jego przedstawiciel będzie również mógł być włączany jako obserwator w prace komitetu monitorującego RPO oraz w skład komisji oceny projektów w ramach RPO – art. 14 ust. 9a i 9b oraz art. 44 ust. 5 i 6. Celem projektowanej regulacji jest umożliwienie wykonywania przez wojewodę zadań w zakresie desygnacji związanych z wdrażaniem funduszy europejskich w perspektywie finansowej 2014-2020 w ramach regionalnych programów operacyjnych oraz wykorzystanie jego doświadczeń związanych z certyfikacją w ramach perspektywy finansowej 2007-2013.

6. KONTROLA KRZYŻOWA

W art. 22 ust. 2 pkt 2 lit. c doprecyzowano tiret pierwsze w taki sposób, aby wynikało z niego wprost, że kontrola krzyżowa programu jest realizowana w ramach konkretnego programu operacyjnego, niezależnie od tego w ramach ilu funduszy program udziela dofinansowania. W ten sposób faktury beneficjenta, który rozlicza projekty w ramach programu regionalnego – jeden współfinansowany z EFRR a inny z EFS – będą skontrolowane łącznie w jednym procesie weryfikacyjnym. W tiret drugim

łącznik „albo” zastąpiono łącznikiem „lub”, aby podkreślić, że procesy weryfikacji krzyżowej rozdzielone łącznikami współwystępują, nie stanowią procesów alternatywnych.

Tiret trzecie dodano, aby dokonać jasnego wskazania, że prowadzenie części kontroli, o których mowa w tiret drugim (kontroli wydatków współfinansowanych z funduszy strukturalnych i funduszy rolnych lub Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego) należy do kompetencji instytucji zarządzających. Realizacja tej intencji uwidacznia się, przy uwzględnieniu brzmienia art. 22 ust. 7.

Z art. 22 ust. 4 usunięto kontrole realizacji programu operacyjnego polegające na weryfikacji dokumentów w zakresie prawidłowości oceny oddziaływania na środowisko. Instytucje systemu wdrażania umowy partnerstwa nie powinny weryfikować prawidłowości przeprowadzania procedur dotyczących ocen oddziaływania na środowisko, gdyż oceny te wydają posiadające kompetencje w tym zakresie instytucje krajowe. Weryfikując prawidłowość realizacji projektu, instytucje zarządzające (lub właściwe IP) kontrolują jedynie, czy została wydana decyzja środowiskowa w sytuacji, gdy istniał taki obowiązek.

W art. 22 ust. 9 doprecyzowano, że w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości indywidualnej stwierdzonej przed zatwierdzeniem wniosku o płatność znajdzie odpowiednie zastosowanie kontrydiktoryjna procedura uregulowana w art. 25, z wyłączeniem jednak art. 25 ust. 1, który nakazuje sporządzenie informacji pokontrolnej po zakończeniu kontroli.

7. OGLĘDZINY W TOKU KONTROLI

Art. 23 ust. 8 umożliwi przeprowadzenie oględzin w ramach czynności kontrolnych w miejscu realizacji projektu nie tylko w obecności beneficjenta, ale również osoby reprezentującej beneficjenta. Proponowany przepis uwzględnia praktykę wykonywania kontroli, gdzie protokół oględzin potwierdza często osoba wyznaczona przez beneficjenta, aby towarzyszyć kontrolerom w miejscu prowadzenia czynności oględzin.

8. KONTROLA PROWADZONA PRZEZ IZ W ODNINIENIU DO INSTYTUCJI, W WYNIKU DZIAŁANIA LUB ZANIECHANIA KTÓREJ POWSTAŁA NIEPRAWIDŁOWOŚĆ INDYWIDUALNA

W art. 24 wprowadzono ust. 12a, zgodnie z którym, w sytuacji, kiedy minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego albo IZ stwierdzi, że nieprawidłowość indywidualna wyniknęła bezpośrednio z działania lub zaniechania właściwej instytucji, automatycznie powstaje obowiązek wszczęcia kontroli systemowej w danej instytucji. Rozwiązanie takie oznacza zastosowanie procedury kontrydiktoryjnej wskazanej w art. 25 ustawy, w toku której podmiot kontrolowany i kontrolujący mogą przedstawiać swoje stanowiska odnoszące się do jakości funkcjonowania podmiotu kontrolowanego. Takie rozwiązanie daje instytucji, która w opinii podmiotu, o którym mowa w art. 24 ust. 12, doprowadziła do powstania nieprawidłowości indywidualnej, możliwość obrony przed zarzutami ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego wykonującego zadania państwa członkowskiego albo IZ.

9. INSTRUMENTY FINANSOWE

W art. 29 ust. 1 wprowadzono przepis regulujący kwestię wykorzystania środków przeznaczonych w perspektywie 2014-2020 na realizację instrumentów finansowych, przy czym, jako uzupełnienie dotychczas obowiązującej regulacji w art. 29, doprecyzowano sposób wydatkowania środków po okresie realizacji zadań na podstawie rozporządzenia 1303/2013 – środki będą musiały być wydatkowane w formie wsparcia zwrotnego na realizację celów wynikających z programów rozwoju, o których mowa w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Wprowadzona regulacja ma zapewnić trwałość realizacji wsparcia w formie zwrotnej i uniemożliwić rozproszenie środków po wykonaniu zobowiązań wynikających z prawodawstwa unijnego.

W ust. 2 zawarto regulację wskazującą podmioty będące dysponentem środków, o których mowa w ust. 1 – ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego w odniesieniu do środków krajowych programów operacyjnych i zarząd województwa w odniesieniu do środków regionalnych programów operacyjnych. Regulacja stanowi powtórzenie regulacji obecnie obowiązującej.

W celu uniknięcia wątpliwości w zakresie statusu środków przeznaczonych na realizację instrumentów finansowych, zwracanych przez ostatecznych odbiorców, w ust. 3 jednoznacznie przesądzono, że środki, o których mowa w ust. 1 nie stanowią dochodu dysponenta ani jakiegokolwiek podmiotu, któremu dysponent mógłby powierzyć/ zlecić wdrażanie instrumentów finansowych/wsparcia zwrotnego. Jednocześnie w ust. 4 zawarto regulację wskazującą, że warunki wydatkowania środków, o których mowa w ust. 1 są wskazane w umowie/porozumieniu podpisywanym przez dysponenta.

W ust. 5 wskazano, że w umowie lub porozumieniu zawieranych przez dysponenta środków powinny znaleźć się odpowiednie postanowienia gwarantujące efektywne wydatkowanie środków, o których mowa w ust. 1. Konsekwencją zastosowania regulacji będzie obowiązek zawarcia stosownych postanowień również w umowach zawieranych przez podmioty, którym dysponent może powierzyć wdrażanie środków z innymi podmiotami (np. pośrednicy finansowi, fundusze funduszy), jeśli podmioty takie miałyby realizować zadania związane z wdrażaniem wsparcia zwrotnego.

Ust. 6 -8 zawierają, analogiczne do obecnie obowiązujących, regulacje dotyczące obsługi przez BGK rachunków, na które zwracane są środki, o których mowa w ust. 1.

10. POMOC ZWROTNA

W rozdziale 10a - art. 29a - uregulowano zagadnienia związane z udzielaniem pomocy zwrotnej. Pomoc zwrotna stanowi kolejną, obok dotacji i instrumentów finansowych, formę wsparcia dopuszczoną do stosowania w ramach polityki spójności na mocy rozporządzenia ogólnego. Pomoc zwrotna nie jest kwalifikowana ani jako dotacja ani jako instrument finansowy, ponieważ kwestia zwrotu przez beneficjenta określonej części dofinansowania uzależniona jest od spełnienia warunków, związanych z osiągnięciem efektów projektu, określonych w umowie/decyzji o dofinansowaniu. W przypadku pomocy zwrotnej przewidziano zatem możliwość zwrotu środków, jednak to, czy i jaka część wsparcia zostanie faktycznie zwrócona przez beneficjenta, nie jest możliwe do określenia zanim projekt nie zostanie ostatecznie zrealizowany/zakończony. Jednocześnie zwrot środków, w przypadku spełnienia warunków zwrotu określonych w umowie/decyzji o dofinansowaniu nie stanowi nieprawidłowości w rozumieniu przepisów rozporządzenia ogólnego. Mając na względzie, że w przypadku udzielania dofinansowania w formie zwrotnej stosuje się zasady analogiczne, jak w przypadku udzielania dotacji (z uwzględnieniem różnic, jakie muszą wynikać z postanowień umowy o dofinansowanie/decyzji o dofinansowaniu), ustawa reguluje zagadnienia związane z pomocą zwrotną dopiero od momentu zwrotu środków do właściwej instytucji. Kwestie związane z wykorzystaniem środków po ich zwróceniu właściwej instytucji, uregulowano w sposób zbliżony, jak w przypadku instrumentów finansowych z pewnymi różnicami wynikającymi z odmiennego charakteru wsparcia. Zgodnie z ust. 1, po wykonaniu zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie projektu/ decyzji o dofinansowaniu projektu środki są przekazywane na rachunek instytucji, która podpisywała umowę z beneficjentem (chyba że w porozumieniach/umowach zawieranych między instytucjami systemu wdrażania PO zawarte by były inne postanowienia). W ust. 3 wskazano, jakie podmioty mogą dalej wykorzystywać środki zwrócone z projektów realizowanych w formule pomocy zwrotnej. Może to być dysponent środków (minister właściwy ds. rozwoju regionalnego albo zarząd województwa), podmiot, który pełnił funkcję właściwej instytucji w systemie wdrażania funduszy UE (jest to ten sam, co do tożsamości, podmiot, niemniej mając na względzie, że środki powracające z projektów nie są już środkami programu operacyjnego, nie można było posłużyć się wprost pojęciem „właściwej instytucji”, jako tej która realizuje określone zadania w ramach PO) albo inny podmiot. Jeżeli środki są wydatkowane przez podmiot, który pełnił funkcję właściwej instytucji albo przez inny podmiot (niebędący dysponentem środków), warunki wydatkowania i rozliczania środków określane są

w umowach/ porozumieniach zawieranych przez nie z dysponentem środków. Zgodnie z regulacją zawartą w ust. 7, w sytuacji, w której zwrócone środki będą wykorzystywane przez dysponenta albo przez inny podmiot, który nie pełnił funkcji właściwej instytucji, dysponent otwiera w BGK rachunek do obsługi tych środków. Natomiast w sytuacji, w której dalszy obrót środkami zostanie powierzony podmiotowi, który pełnił funkcję właściwej instytucji, środki przechowywane są na rachunku tego podmiotu (oddzielnym rachunku albo wydzielone kodami księgowymi) i nie ma potrzeby ich przekazywania na rachunek BGK (ust.8).

11. REALIZACJA PROJEKTÓW PARTNERSKICH

Proponowana zmiana art. 33 w ust. 2 doprecyzowuje, że to podmiot inicjujący projekt partnerski dokonuje wyboru partnerów spoza tzw. „podmiotów publicznych”, w rozumieniu przepisów o zamówieniach publicznych, natomiast zmiana proponowana w ust. 3 ma na celu określenie, iż każde partnerstwo, powinno być utworzone przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu partnerskiego. Wprowadzono również możliwość zmiany partnera. Zmiana partnera będzie możliwa wyłącznie w uzasadnionych przypadkach, po uzyskaniu zgody właściwej instytucji, która zawarła z partnerem wiodącym umowę o dofinansowanie projektu (podjęła decyzję o dofinansowaniu projektu) – ust. 3a. Przy czym zgoda ta nie oznacza władczego rozstrzygnięcia właściwej instytucji, a jest to oświadczenie woli podmiotu stosunku prawnego łączącego instytucję z partnerem. Dodany ust. 4a stwarza obowiązek dla podmiotu, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, który nie będzie podmiotem inicjującym projekt partnerski, podania do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej, informacji o rozpoczęciu realizacji projektu partnerskiego wraz z uzasadnieniem przyczyn przystąpienia do realizacji tego projektu oraz wskazania partnera wiodącego w projekcie.

Ponadto w art. 33 zrezygnowano z regulacji zawartej w ust. 6, określającej zakaz zawierania partnerstw przez podmioty powiązane. Proponowana zmiana ma na celu likwidację ograniczeń umożliwiających tworzenie partnerstw przez wszystkie podmioty, z uwzględnieniem jednak regulacji dotyczących pomocy publicznej wynikających z obowiązujących bezpośrednio regulacji unijnych.

SKŁADANIE OŚWIADCZEŃ PRZEZ WNIOSKODAWCÓW ORAZ UDOSTĘPNIANIE DOKUMENTÓW Doprecyzowano ust. 4 oraz dodano ust. 4a. Zmiany mają na celu jednoznaczne przesądzenie, że oświadczenia zawarte we wniosku o dofinansowanie, które są składane pod rygorem odpowiedzialności karnej nie są obowiązkowym elementem wniosku o dofinansowanie. Do decyzji instytucji zarządzających będzie należało, czy dane oświadczenie znajdzie się we wniosku o dofinansowanie czy nie. W konsekwencji będą one miały możliwość elastycznego podejścia w tym zakresie i decydowania o tym, jakie oświadczenia będą obowiązkowe i składane pod rygorem odpowiedzialności karnej.

Zmodyfikowano art. 37 ust. 6 poprzez wskazanie, że dokumenty i informacje przedstawiane przez wnioskodawców nie podlegają udostępnieniu przez właściwą instytucję w trybie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 2058 oraz z 2016 r. poz. 34, 352 i 996). Dodano również ust. 7 stanowiący, że dokumenty i informacje wytworzone lub przygotowane w związku z oceną dokumentów i informacji przedstawianych przez wnioskodawców, do czasu rozstrzygnięcia konkursu albo zamieszczenia informacji o wybranym do dofinansowania projekcie w trybie pozakonkursowym, , nie podlegają udostępnieniu w trybie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

Powyższe zmiany mają na celu przede wszystkim uporządkowanie dotychczasowych regulacji w celu uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych w tym zakresie. Ponadto celem regulacji jest zabezpieczenie sprawnego przeprowadzenia wyboru projektów do dofinansowania, który mógłby być dezorganizowany przez znaczną liczbę wniosków dotyczących udostępnienia informacji publicznej.

Regulacja ma także na celu wyeliminowanie praktyk polegających na powielaniu rozwiązań opracowanych przez innych wnioskodawców.

12. TRYB WYBORU PROJEKTÓW Z ZAKRESU INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

W art. 38 dodano przepisy w zakresie trybu wyboru projektów zgodnego z przepisami art. 39 (przetarg nieograniczony), 47 (przetarg ograniczony), 54 (negocjacje z ogłoszeniem), 60a (dialog konkurencyjny) oraz art. 61 (negocjacje bez ogłoszenia) ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych. Tryb ten będzie mógł mieć zastosowanie wyłącznie do projektów objętych regulacją w zakresie instrumentów finansowych i wyłącznie w sytuacji, gdy instytucja nie zamierza wybrać podmiotu wdrażającego IF w trybie pozakonkursowym – oznacza to, że wskazany tryb zastępuje tryb konkursowy stosowany w odniesieniu do innych typów projektów.

13. RUNDY KONKURSU

W art. 39 został dodany ust. 3 wprowadzający możliwość podzielenia konkursu na rundy. Runda konkursu będzie obejmowała nabór projektów, ocenę spełnienia kryteriów wyboru projektów oraz rozstrzygnięcie właściwej instytucji w zakresie wyboru projektów. Wprowadzony przepis umożliwi właściwym instytucjom bardziej elastyczne zarządzanie naborami i alokacją, co przełoży się na sprawniejszy wybór projektów do dofinansowania. Regulacja jest korzystna również dla wnioskodawców, którzy nie będą musieli czekać na decyzję w zakresie wyboru do dofinansowania do rozstrzygnięcia ostatniej rundy w ramach danego konkursu.

14. OGŁOSZENIE O KONKURSIE

W art. 40 w ust. 2 dodano pkt 7, co stanowi konsekwencję wprowadzenia w art. 39 ust. 3 regulacji w zakresie rund konkursu. Obligatoryjnym elementem każdego ogłoszenia o konkursie będzie informacja o tym, czy konkurs jest podzielony na rundy.

15. REGULAMIN KONKURSU

W art. 41 w ust. 2 zostały wprowadzone dodatkowe elementy, które powinny być określone w regulaminie konkursu. Obecnie obowiązujący pkt 3 uzupełniono o obowiązek podania informacji czy konkurs jest podzielony na rundy. Zmieniono pkt 4 poprzez zastąpienie uzupełniania we wniosku o dofinansowanie „braków formalnych”, „brakami w zakresie warunków formalnych”. Zmiana ta wynika z wprowadzenia definicji warunków formalnych oraz zmiany art. 43, który umożliwi poprawianie oczywistych omyłek we wniosku o dofinansowanie oraz uzupełnienie braków w zakresie warunków formalnych. Pkt 6a zobowiązuje instytucję do określenia, dokonania jakich czynności może ona wymagać przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu oraz złożenia jakich dokumentów i w jakim terminie może żądać (np. stosownych oświadczeń, zaświadczeń).

Pkt 7a i 7b stanowią o zakresie, w jakim jest możliwe uzupełnianie lub poprawianie projektu w trakcie jego oceny, w części dotyczącej spełniania przez projekt kryteriów wyboru projektów oraz o formie i sposobie wzywania wnioskodawcy do uzupełniania lub poprawiania projektu w trakcie jego oceny, w części dotyczącej spełniania przez projekt kryteriów wyboru projektów. Zmiana ta jest powiązana z proponowanym brzmieniem art. 45 ust. 3, który wprowadza możliwość dokonywania zmian w projekcie w części dotyczącej spełniania kryteriów wyboru projektów w trakcie oceny tego projektu. . Pkt 7c nakazuje instytucji określenie w regulaminie formy złożenia przez wnioskodawcę oświadczenia o świadomości konsekwencji niezachowania wskazanej formy komunikacji. Pkt 10 uzupełniono o wskazanie instytucji właściwych do rozpatrzenia środków odwoławczych przysługujących wnioskodawcy. Na mocy pkt 10 instytucja będzie zobowiązana do określenia w regulaminie środków odwoławczych przysługujących wnioskodawcy w razie otrzymania przez jego projekt negatywnej oceny oraz instytucji właściwych do ich rozpatrzenia. Zgodnie z regulacją zawartą w pkt 13 instytucja będzie zobowiązana do podania w regulaminie informacji czy przewiduje się możliwość skrócenia terminu składania wniosków o dofinansowanie.

16. UZUPEŁNIANIE WNIOSKU O DOFIANSOWANIE W ZAKRESIE WARUNKÓW FORMALNYCH I POPRAWIANIE OCZYWISTYCH OMYŁEK

Art. 43 zmieniono poprzez wskazanie, że w razie stwierdzenia we wniosku o dofinansowanie projektu braków w zakresie warunków formalnych, właściwa instytucja wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku w terminie nie krótszym niż 7 dni i nie dłuższym niż 21 dni, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia (ust. 1). Zgodnie z ust. 2 w przypadku stwierdzenia we wniosku oczywistych omyłek instytucja będzie mogła albo sama poprawić omyłkę, informując o tym wnioskodawcę albo wezwać go do poprawienia omyłki na zasadach takich samych, jak w przypadku uzupełnienia wniosku. Rozwiązanie umożliwiające instytucji samodzielne dokonanie poprawy oczywistej omyłki pozwoli na przyspieszenie procedury weryfikacji spełnienia warunków formalnych przez wniosek o dofinansowanie projektów. W nowo dodawanym ust. 3 wyłączono możliwość „sanowania” uchybienia polegającego na złożeniu wniosku o dofinansowanie projektu po terminie wskazanym w ogłoszeniu o konkursie.

17. KOMISJA OCENY PROJEKTÓW

W art. 44 ust. 2 dokonano zmiany mającej na celu uporządkowanie przepisów i uniknięcie ewentualnych wątpliwości interpretacyjnych. Nowe brzmienie przepisu jednoznacznie przesądza, że w skład komisji oceny projektów (KOP) obowiązkowo wchodzi pracownicy właściwej instytucji. Udział ekspertów w pracach KOP jest fakultatywny.

W ust. 3 wprowadzono wymagania dla pracowników, którzy będą wchodzić w skład KOP. Będą musieli oni posiadać wiedzę, umiejętności, doświadczenie lub wymagane uprawnienia w dziedzinie objętej programem operacyjnym, w ramach której jest dokonywany wybór projektu. Regulacja ma na celu podniesienie jakości oceny projektów. Skutkiem tego powinno być ograniczenie liczby skutecznie składanych protestów, a co za tym idzie odciążenie właściwych instytucji z obowiązków związanych z procedurą odwoławczą. W ust. 4 uregulowano możliwość powołania do pracy w KPO pracowników tymczasowych.

W ust. 5 i 6 uregulowano kwestie związane z możliwością uczestniczenia wojewodów albo ich przedstawicieli w pracach komisji oceny projektów. Ww. podmioty mogą uczestniczyć w pracach KOP w charakterze obserwatorów i nie są członkami komisji oceny projektów.

18. ETAPY OCENY SPEŁNIANIA KRYTERIÓW WYBORU PROJEKTÓW

W art. 45 ust. 1 wprowadzono możliwość podzielenia na etapy oceny spełnienia kryteriów wyboru projektów. Regulacja umożliwi właściwym instytucjom dzielenie procesu oceny na osobne części, co będzie prowadziło do zwiększenia przejrzystości całego procesu wyboru projektów do dofinansowania, jednocześnie pozostawiając właściwym instytucjom elastyczność w optymalnym planowaniu procesu oceny projektów.

Art. 45 ust 3 wprowadza możliwość dokonywania przez wnioskodawcę zmian w projekcie w trakcie procesu jego oceny. Rozwiązanie to może być stosowane, o ile zostaną przyjęte przez komitet monitorujący danego programu stosowne kryteria wyboru projektu dające podstawę do wdrożenia tego rodzaju mechanizmów. Wspomniany przepis znajduje swe opacie w art. 110 ust 2 w powiązaniu z art. 125 ust 3 rozporządzenia ogólnego. Wynika z tych przepisów to, że komitet monitorujący może ustanowić dowolne kryteria i metodykę ich oceny, o ile będą one zgodne z prawem, przejrzyste i niedyskryminacyjne. W porządku krajowym zasady te znalazły rozwinięcie w art. 37 ust 1 oraz w zasadzie równego traktowania wnioskodawców, która rozumiana jest m.in. jako jednolita procedura dla wszystkich uczestników danego postępowania. Z tego powodu art. 45 ust. 3 będzie stosowany jeśli:

- komitet monitorujący w transparentny sposób przyjmie kryteria, wskazujące w jakim zakresie albo w jakich ramach na podstawie regulaminu konkursu wnioskodawcy będą mogli wprowadzać zmiany w swoich projektach;
- informacje te z wyprzedzeniem, m.in. dzięki ogłoszeniu konkursu co najmniej 30 dni przed rozpoczęciem naboru wniosków, będą znane wszystkim potencjalnym wnioskodawcom;
- procedura będzie zakładała obligatoryjność jej stosowania we wskazanych, jednoznacznie zdefiniowanych przypadkach, co pozwoli zapewnić równe traktowanie wnioskodawców.

Potrzeba przyjęcia tego rozwiązania wynika z konieczności umożliwienia instytucjom zwiększenia skuteczności i efektywności procedur wyboru projektów. Przepis pozwoli w szczególności na efektywniejsze wykorzystywanie środków finansowych, umożliwiając przyznanie dofinansowania projektom, które niepoprawione musiałyby zostać odrzucone, skutkując koniecznością przeprowadzenia kolejnego postępowania i opóźnieniem w kontraktowaniu środków. Na jego podstawie będzie można korygować dobrej lub bardzo dobrej jakości projekty które musiałyby zostać odrzucone ze względu na błędy w zakresie niekoniecznie kluczowych kryteriów. Sformułowanie przepisu z zastosowaniem kierunkowych zasad dla ewentualnych mechanizmów korygowania projektów jest uzasadnione mnogością rozwiązań proceduralnych w poszczególnych programach. Ponadto tylko takie podejście pozwoli zachować autonomię komitetu monitorującego, który biorąc pod uwagę zarówno uwarunkowania wynikające z charakteru interwencji, potencjału wnioskodawców, skali potencjalnego zainteresowania danym rodzajem wsparcia a w konsekwencji decydując o zakresie możliwych korekt w projektach będzie mógł kształtować i przyjmować swoiste rozwiązania modyfikowania projektów w trakcie ich oceny.

Pozostałe przepisy [art. 45](#) regulują kwestie związane z oceną projektu.

19. ROZSTRZYGNIECIE KONKURSU ALBO RUNDY KONKURSU

[Art. 46](#) nadano nowe brzmienie poprzez wprowadzenie do przepisów rund konkursu. Zmiana jest konsekwencją dodania ust. 3 w art. 39.

20. WYŁĄCZENIE PROJEKTÓW POMOCY TECHNICZNEJ Z PROCESU IDENTYFIKACJI ORAZ WSKAZANIE ELEMENTÓW WEZWANIA W TRYBIE POZAKONKURSOWYM

W [art. 48 ust. 2](#) otrzymał nowe brzmienie, zgodnie z którym wezwanie do złożenia wniosku o dofinansowanie może dotyczyć wyłącznie projektów wcześniej zidentyfikowanych oraz projektów pomocy technicznej.. Zmiana umożliwi uelastycznienie i uproszczenie procedur w zakresie wdrażania pomocy technicznej.

Konsekwencją powyższej zmiany jest również zmiana ust. 4, w którym wskazano, że w szczegółowym opisie osi priorytetowych programu operacyjnego (SZOOP) zamieszcza się wyłącznie informację o projekcie zidentyfikowanym oraz podmiocie, który będzie jego wnioskodawcą. Dokonana zmiana wynika z konieczności odstąpienia od obowiązku zamieszczania w SZOOP informacji o projektach pomocy technicznej, co znacznie uprości i usprawni wdrażanie pomocy technicznej. W art. 48 został dodany ust. 4a, który ureguje niezbędne elementy wezwania właściwej instytucji w przypadku wniosków o dofinansowanie składanych w trybie pozakonkursowym.

21. STOSOWANIE PRZEPISÓW KODEKSU POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNEGO

Zmieniono [art. 50](#) ustawy poprzez wskazanie, że do procedury wyboru projektów nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego, z wyjątkiem przepisów dotyczących wyłączenia pracowników organu i sposobu obliczania terminów, chyba że ustawa stanowi inaczej. Zmiana przepisu jest związana z, 45 ust. 4, który do doręczenia informacji o zakończeniu oceny projektu i jej wyniku oraz doręczenia wezwania wskazuje na stosowanie przepisów działu I rozdziału 8 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego.

22. DOKUMENTY

Art. 50a wprowadza przepis, który ogranicza możliwość żądania od wnioskodawców zaświadczeń i dokumentów, do których instytucja będzie miała dostęp z urzędu, poprzez własne rejestry lub rejestry prowadzone przez inne podmioty. Celem tego przepisu jest ograniczenie barier administracyjnych dla wnioskodawców i przerzucenie ciężaru w uzyskaniu zaświadczeń i dokumentów na właściwe instytucje. Jednocześnie pozostaje w mocy art. 37 ust. 5, zgodnie z którym właściwa instytucja może wymagać od wnioskodawcy wyłącznie informacji i dokumentów niezbędnych do oceny spełnienia kryteriów wyboru projektów, na podstawie którego właściwa instytucja jest uprawniona do uzyskania od wnioskodawcy niezbędnych dokumentów i informacji w celu dokonania oceny spełnienia kryteriów wyboru projektów przez dany projekt zgłoszony do dofinansowania.

23. EUROPEJSKA WSPÓŁPRACA TERYTORIALNA

W art. 51 dokonano zmiany, zgodnie z którą przepisów rozdziału „Wybór projektów” nie stosuje się do programów EWT, z wyłączeniem art. 37 ust. 6 i 7. Zastosowanie regulacji art. 37 ust. 6 i 7 wynika z objęcia programów EWT zasadami dotyczącymi dostępu do informacji publicznej w zakresie związanym z udzielaniem wsparcia na realizację Polityki Spójności.

24. PODPISANIE I ZMIANY W UMOWACH O DOFINANSOWANIE

W związku z wprowadzeniem definicji warunków formalnych, a także szerszego usankcjonowania tej instytucji w ustawie, w art. 52 ust. 2 dodano regulację, zgodnie z którą umowa o dofinansowanie projektu nie może być podpisana a decyzja o dofinansowaniu projektu nie może być podjęta w sytuacji, gdy wnioskodawca lub jego wniosek na dzień podpisania umowy nie spełniają warunków formalnych lub kryteriów wyboru projektów.

W nowo wprowadzonym art. 52a ograniczono możliwość dokonywania zmian w umowie o dofinansowanie poprzez wskazanie, że zmiany te nie wpłyną na spełnianie kryteriów wyboru projektu, w sposób, który skutkowałby negatywną oceną tego projektu. Celem wprowadzenia regulacji jest uniknięcie sytuacji, w których dochodzi do drastycznych zmian w postanowieniach umowy o dofinansowanie już po jej zawarciu.

25. ZMIANY WYNIKOWE

Art. 54 ust. 1, art. 56 ust. 1 i 3 oraz art. 59 ust. 1 - zmiany tych przepisów mają charakter techniczny i polegają na wprowadzeniu odwołania do nowego brzmienia art. 45 ust. 4. W art. 54 ust. 3 dodaje się zdanie drugie, zgodnie z którym do doręczenia wezwania stosuje się przepisy działu I rozdziału 8 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego.

26. WYCOFANIE PROTESTU

Art. 54a wprowadza do ustawy nową instytucję – wycofanie protestu. Proponowane rozwiązanie umożliwi wnioskodawcy skuteczne wycofanie protestu, a tym samym zakończenie wobec niego procedury odwoławczej oraz pozwoli mu na ewentualne aplikowanie w innym konkursie. Proponowane rozwiązanie usprawni również przebieg procedury odwoławczej i pozwoli na szybsze wyłonienie projektów do dofinansowania, a tym samym usprawni proces zawierania umów o dofinansowanie z beneficjentami.

27. SKRÓCENIE TERMINÓW W RAMACH PROCEDURY ODWOŁAWCZEJ

Zmiany art. 56 ust. 2 i art. 57 polegają na skróceniu terminów autokontroli z 21 dni na 14, terminów na rozpatrzenie protestu z 30 dni na 21, terminów łącznego rozpatrzenia protestu z 60 dni na 30. Proponowane zmiany mają zapewnić sprawne i szybsze procedowanie w postępowaniu odwoławczym.

Ponadto w art. 54 w ust. 5 wprowadzono zdanie drugie, zgodnie z którym terminy wyznaczone na autokontrolę oraz rozpatrzenie protestu ulegną zawieszeniu w przypadku konieczności uzupełnienia

protestu. . Zmieniono także art. 56 ust. 2 pkt 1, art. 58 ust. 2 pkt 1 oraz ust. 4 pkt 1 poprzez wskazanie, że instytucja dokonując autokontroli lub ponownie oceniając projekt zamieści projekt dokonując aktualizacji listy, o której mowa w art. 46 ust. 3.

Zmiany w art. 61 i art. 63 mają charakter techniczny, polegają na skorygowaniu odwołań do zmienionych przepisów

W art. 66 w ust. 2 zostało zmienione wprowadzenie do wyliczenia poprzez uzupełnienie przesłanek do pozostawienia protestu bez rozpatrzenia również w sytuacji, gdy kwota na dofinansowanie projektów zostanie wyczerpana również w ramach poddziałania.

Poprzez wyczerpanie kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów w ramach działania należy rozumieć taką sytuację, w której wszystkie środki w ramach danego działania zostały rozdysponowane na projekty wybrane do dofinansowania, natomiast jednostkami systematyzacyjnymi programów operacyjnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych są działania oraz wyodrębnione ewentualnie w ramach działań poddziałania.

Poddziałania są wydzielane w szczególności, gdy do działania przypisano więcej niż jeden priorytet inwestycyjny, a także w celu terytorialnego ukierunkowania interwencji, wyodrębnienia różnych typów interwencji ze względu na np. specyfikę beneficjenta lub typy przedsięwzięć lub różnych ścieżek wyboru projektów czy wyodrębnienia różnych form finansowania.

Projektowana zmiana ma na celu doprecyzowanie przepisów i wzajemne uspojnienie regulacji.

W art. 69 dodano pkt 4, który umożliwi wspieranie procesów związanych z ewaluacją w centralnym systemie teleinformatycznym.

28. EKSPERCI

Wprowadzono nowy rozdział 15a Eksperti. W stosunku do obowiązującej regulacji będzie możliwe wyznaczanie ekspertów nie tylko do oceny projektu, ale również do wykonywania zadań związanych z realizacją praw i obowiązków właściwej instytucji wynikających z umowy o dofinansowanie projektu albo decyzji o dofinansowaniu projektu. Przewidziano przeprowadzanie oceny pracy eksperta oraz konsekwencje dwukrotnej, negatywnej oceny. Warunki wykonywania przez ekspertów obowiązków oraz warunki oceny pracy eksperta będą określone w umowie zawartej pomiędzy właściwą instytucją a ekspertem. Celem projektowanej regulacji jest rozszerzenie zakresu udziału ekspertów w realizacji umowy o dofinansowanie projektu/decyzji o dofinansowaniu projektu oraz określenie zasad oceny pracy ekspertów przez właściwą instytucję. Wszystkie działania eksperta, w tym w szczególności generujące jego odpowiedzialność, będą podlegały ocenie pod względem zgodności z przepisami prawa powszechnie obowiązującego. Ekspert, na podstawie przepisów powszechnie obowiązującego prawa, będzie ponosił odpowiedzialność karną w każdej sytuacji, w którym swoim zachowaniem wypełni znamiona czynu zabronionego

29. WSPÓŁPRACA Z PREZESEM ZUS W ZAKRESIE UDOSTĘPNIANIA DANYCH OSOBOWYCH

Art. 71 w dodanym ust. 2 umożliwi współpracę z Prezesem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie udostępniania danych uczestników projektów Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Polska jest zobowiązana do badania wskaźników długoterminowych i sprawozdawania do Komisji Europejskiej w zakresie informacji o statusie osoby uczestniczącej w projekcie EFS w 6 miesięcy po zakończeniu w nim udziału. Dane do badania można pozyskać z danych o ubezpieczonych i ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych umożliwia taką współpracę na podstawie art. 50 ust. 3a. Z uwagi na to, że udostępnienie opiera się na danych porównawczych analogiczna regulacja ustawowa powinna zostać zawarta również w ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.

W art. 2 wprowadza się zmiany do ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego

Projektowane przepisy mają na celu ułatwienie dostępu wnioskodawców do kredytowania wkładów własnych na realizację projektu i są wynikiem uzgodnień ze Związkiem Banków Polskich. Proponowane brzmienie art. 831 § 1 oraz § 2 Kodeksu postępowania cywilnego ma na celu wskazanie, że egzekucji nie będą podlegały:

- 1) środki wypłacone beneficjentom w formie zaliczki;
- 2) sumy i świadczenia w naturze już wypłacone lub wydane oraz środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne powstałe w ramach realizacji projektu, na który były przeznaczone środki pochodzące z programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, przez okres jego realizacji wskazany w umowie o dofinansowanie projektu.

Wyłączenie spod egzekucji, według art. 831 § 1 pkt 2a kpc, nie będzie skuteczne tylko wtedy, gdy wobec dłużnika prowadzona jest egzekucja z tytułu wierzytelności powstałej w związku z realizacją projektu, na który przeznaczone były środki, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. .

W związku z realizacją projektu powstaną wierzytelności, których egzekucja spowoduje, że zrealizowany zostanie cel projektu albo, że wrócą one do budżetu UE. Takie rozwiązanie ma chronić realizację projektów. Jako przykład wierzytelności powstałej w związku z realizacją projektu można wskazać wierzytelność wykonawcy projektu w stosunku do beneficjenta powstałą w wyniku wykonania określonego rodzaju robót lub świadczenia określonych usług w ramach projektu, za które beneficjent ma obowiązek zapłacić danemu wykonawcy, gdyż na ten cel zostały przyznane mu środki z budżetu UE. Jeżeli beneficjent nie płaci wykonawcy za realizację zadań przewidzianych w ramach projektu, to ten ostatni, jako, że jego wierzytelność pozostaje w bezpośrednim związku z realizacją projektu, może zgodnie z art. 831 § 1 pkt 2a kpc prowadzić egzekucję z w/w środków. Takie rozwiązanie przyczyni się do osiągnięcia celu projektu. Wykonawca projektu, mając na uwadze cel, dla którego zostały przekazane środki UE, powinien mieć możliwość kierowania egzekucji do tych środków. Podobnie w przypadku prowadzenia egzekucji przez odpowiednią instytucję w następstwie wystąpienia nieprawidłowości w projekcie, o których mowa w art. 207 ustawy o finansach publicznych - niepodważalnie powstanie wierzytelność, która ma bezpośredni związek z realizacją projektu.

Przedstawione powyżej rozumienie „*wierzytelności powstałej w związku z realizacją projektu*” powoduje, że cele art. 57 i art. 80 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 zostają osiągnięte. Środki, które wydatkował budżet UE na realizację projektu przyczynią się ostatecznie do jego realizacji albo zostaną budżetowi UE zwrócone, czy też przyczynią się do realizacji innego projektu.

Pojęcie „*wierzytelności powstałej w związku z realizacją projektu*” nie obejmuje wierzytelności banku powstałej w wyniku udzielenia beneficjentowi kredytu, niezależnie od realizacji projektu.

Dla powstania wierzytelności banku nie jest konieczne zaistnienie faktu realizacji projektu bądź zaprzestania realizacji projektu. Wymagalność wierzytelności banku następuje w związku z opóźnieniem beneficjenta w spłaceniu rat lub zaprzestaniem spłacania rat, a nie w związku z realizacją lub zaprzestaniem realizacji projektu. Przykładowo, jeżeli beneficjent przestaje realizować projekt lub ma problem z jego realizacją, ale spłacił zaciągnięty kredyt, wierzytelność banku wygasa. Wierzytelność banku powstaje zatem zawsze w bezpośrednim związku z udzielonym kredytem i jej istnienie zależy od terminowości spłat, a nie w związku z realizacją projektu.

Egzekucja będzie mogła być prowadzona ze środków pieniężnych, które zostaną przekazane beneficjentowi w formie refundacji jak również, po zakończeniu realizacji projektu, ze środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych.

Proponowany przepis umożliwi prowadzenie egzekucji ze środków refundacji jak również skrócenie terminu, w którym nie będzie możliwa egzekucja ze środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych do okresu realizacji projektu (w miejsce obecnego okresu trwałości projektu, który w zależności od projektu, wynosi od 3 do 10 lat).

Dokonanie przedmiotowych zmian umożliwi podejmowanie bankom udzielającym kredytów na finansowanie projektów, decyzji w sprawie udzielenia takiego finansowania, ponieważ będzie oznaczało możliwość prowadzenia przez banki egzekucji z ww. środków finansowych oraz środków trwałych w przypadku braku spłaty przez beneficjentów zobowiązań wobec banków. Proponowane rozwiązanie ułatwi wnioskodawcom pozyskanie od banku środków finansowych na wkład własny w celu realizacji projektów unijnych.

W art. 3 wprowadza się zmiany do ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji

Proponowane brzmienie art. 8 § 1 pkt 15 oraz § 1a ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji ma na celu wskazanie, że egzekucji nie będą podlegały:

- 1) środki wypłacone beneficjentom w formie zaliczki;
- 2) sumy i świadczenia w naturze już wypłacone lub wydane oraz środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne powstałe w ramach realizacji projektu, na który były przeznaczone środki pochodzące z programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, przez okres jego realizacji wskazany w umowie o dofinansowanie projektu.

Egzekucja będzie mogła być prowadzona ze środków pieniężnych, które zostaną przekazane beneficjentowi w formie refundacji jak również, po zakończeniu realizacji projektu, ze środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych.

Proponowany przepis umożliwi prowadzenie egzekucji ze środków refundacji jak również skrócenie terminu, w którym nie będzie możliwa egzekucja ze środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych do okresu realizacji projektu (w miejsce obecnego okresu trwałości projektu, który w zależności od projektu, wynosi od 3 do 10 lat).

W art. 4 wprowadza się zmianę do ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa

Wprowadzone zmiany porządkują kwestie możliwości i zakresu działań związanych ze wsparciem zwrotnym, w tym pochodzącym z reużycia ze środków europejskich, prowadzonych przez samorząd województwa. Projektowana zmiana stanowi również - w odniesieniu do zadań samorządu województwa w kontekście zadań z zakresu polityki rozwoju - realizację zalecenia Najwyższej Izby Kontroli wskazanego w Informacji o wynikach kontroli pt. Realizacja zadań publicznych przez spółki tworzone przez jednostki samorządu terytorialnego, gdzie czytamy:

Ustalenia dokonane w toku kontroli wskazują także na potrzebę realizacji następujących wniosków de lege ferenda: *„Znowelizowanie ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej w zakresie zmiany art. 1 ust. 2 oraz art. 10 ust. 1 i 3 tej ustawy określających pojęcie użyteczności publicznej w odniesieniu do wszystkich szczebli jednostek samorządu terytorialnego, a także przesłanki tworzenia i przystępowania przez gminy do spółek prawa handlowego poza sferą użyteczności publicznej poprzez ich doprecyzowanie, aby nie budziły wątpliwości, jaka działalność może być prowadzona przez jednostki samorządu terytorialnego w sferze użyteczności publicznej oraz poza tą sferą”.*

Ponadto projektowane rozwiązania dotyczące możliwości tworzenia regionalnych funduszy rozwoju wynika z kompetencji samorządów województw w zakresie prowadzenia polityki rozwoju, jak również konieczności zapewnienia efektywnego reużycia środków wydatkowanych w formie wsparcia zwrotnego w ramach programów operacyjnych. Obecnie w każdym z województw obserwujemy duże rozproszenie wsparcia w obszarze instrumentów finansowych – wsparcie zwrotne zostało rozproszone na dużą liczbę instrumentów wdrażanych przez wiele podmiotów, co znacznie podnosiło koszty administracyjne obsługi procesów i nie sprzyjało optymalizacji kosztów. Przez to dochodzi do nakładania się wsparcia oferowanego przez różne podmioty. Utworzenie RFR ma na celu zapewnienie koordynacji wsparcia zwrotnego w województwie na poziomie samorządu województw oraz konsolidacji wsparcia oraz eliminacji (lub przynajmniej – ograniczenia) nakładania się wsparcia w ujęciu przedmiotowym, podmiotowym i terytorialnym. Co więcej - samorząd województwa zyska dzięki temu możliwość finansowania działań z zakresu polityki rozwoju niezależnie od środków dostępnych w ramach polityki spójności.

W art. 5 wprowadza się zmianę do ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych

Zgodnie z art. 50 ust. 3 rozporządzenia ubezpieczonego niebędącego uczestnikiem w rozumieniu załącznika I lub załącznika II do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013 r. str. 470, z późn. zm.), każde państwo członkowskie zapewnia, by co najmniej raz w trakcie okresu programowania została zrealizowana ewaluacja, która obejmie swoim zakresem analizę sposobu, w jaki wsparcie z funduszy unijnych przyczyniło się do osiągnięcia celów każdego priorytetu określonego w programie. Przepis ten stanowi odzwierciedlenie faktu, iż w obecnym okresie programowania Komisja Europejska kładzie znacznie większy nacisk na potrzebę realizacji badań uwzględniających efekt oddziaływania interwencji (impact evaluation). Podejście takie ma na celu oszacowanie efektów, rozumianych w kategoriach przyczynowych – tj. zmian będących bezpośrednią konsekwencją zrealizowanych programów, projektów, czy interwencji, a nie wpływem innych czynników (np. makroekonomicznych). W tym celu niezbędne jest prowadzenie ewaluacji z wykorzystaniem tzw. sytuacji kontrfaktycznych, czyli oszacowaniem zmian zachodzących nie tylko w stosunku do uczestników interwencji ale również do analogicznych grup czy podmiotów, które nie zostały taką interwencją objęte. Aby było to możliwe, konieczne jest pozyskiwanie – wyłącznie dla celów statystycznych - informacji o osobach lub podmiotach nieobjętych interwencją funduszy unijnych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, w ramach ustawowej działalności, gromadzi dane na kontaktach osób ubezpieczonych, o których mowa w art. 40 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, oraz na kontaktach płatników składek, o których mowa w art. 45 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, które mogą być wykorzystywane dla celu wypełnienia zobowiązań nałożonych na państwa członkowskie na podstawie art. 56 ust. 3 rozporządzenia ogólnego. Jednakże dane te nie mogą być przekazywane innym podmiotom bez podstawy prawnej zawartej w ustawie. Powyższe uzasadnia konieczność wprowadzenia przepisu umożliwiającego pozyskiwanie tego typu danych wyłącznie dla celów ewaluacji, poprzez dodanie w art. 50 ust. 3b oraz uzupełnienie o dodanie tego przepisu w ust. 9.

Ponadto w art. 50 ust. 3a zostało wskazane, że możliwe będzie udostępnianie danych z ZUS ministrowi właściwemu ds. pracy oraz ministrowi właściwemu ds. zabezpieczenia społecznego.

W art. 6 wprowadza się zmianę do ustawy z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym

Zmiana wprowadzona w art. 4 w ust. 1 w pkt 6 ustawy o Krajowym Rejestrze Karnym polega na wykreśleniu z przedmiotowego przepisu ministra właściwego do spraw finansów publicznych ze względu na fakt, że niecelowe pozostaje przekazywanie informacji na temat wyroków skazujących, zapadłych wobec osób wymienionych w tym przepisie temu organowi.

W art. 7 wprowadza się zmiany do ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości

W przepisach ustawy o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości proponuje się dodanie w art. 4 ust. 5, który wskazuje, że Agencja może prowadzić działania mające na celu dostosowanie kształcenia do zapotrzebowania gospodarki, w szczególności poprzez włączanie przedsiębiorców będących pracodawcami w system identyfikacji i prognozowania potrzeb kwalifikacyjno-zawodowych na rynku pracy, oraz stwarzanie warunków do aktywnej współpracy przedsiębiorców z poszczególnych sektorów gospodarki z uczelniami oraz podmiotami, o których mowa w przepisach o systemie oświaty. Zadanie, zgodnie z dodawanym art. 4c Agencja będzie mogła realizować przy pomocy Rady Programowej do spraw Kompetencji oraz Rad Sektorowych.

W art. 4c przedstawiono sposób współpracy w trybie organizowania prac sektorowych rad do spraw kompetencji oraz Rady Programowej ds. kompetencji powoływanej na wniosek Prezesa Agencji przez ministra właściwego do spraw gospodarki. Rada programowa działa na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu, który zatwierdza Prezes Agencji. System rad ds. kompetencji stanowi realizację programów rządowych, strategii i umowy międzynarodowej. Zadania z tego zakresu zostały ujęte w Umowie Partnerstwa zawartej pomiędzy Komisją Europejską a Polską z dnia 21 maja 2014 r. (str. 38-39); w Programie Rozwoju Przedsiębiorstw, w działaniu 2.1.5 Aktywizacja przedsiębiorców na rzecz współpracy z systemem edukacji formalnej stanowiącym załącznik do Uchwały Rady Ministrów z dnia 8 kwietnia 2014; w Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego (str. 44, 52), w Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki (str. 109-110), przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 15 stycznia 2013 r. oraz w dokumencie „Perspektywa uczenia się przez całe życie” (str. 38-39), przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 10 września 2013 r.

Projektowane zmiany w art. 6-6aa mają na celu zapewnienie podstawy prawnej dla stworzenia i funkcjonowania bazy usług rozwojowych, m.in. na potrzeby projektów dofinansowanych ze środków funduszy unijnych. Ponadto, projektowana zmiana ma na celu zapewnienie możliwości gromadzenia oraz przetwarzania danych osobowych użytkowników bazy przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach stworzonego systemu teleinformatycznego, w celu kontroli, monitoringu, ewaluacji oraz oceny tych usług.

W art. 8 wprowadza się zmiany do ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

Zmiana art. 134a wynika z doświadczeń we wdrażaniu Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020, które uwidoczniły konieczność doprecyzowania uprawnień kontrolnych instytucji zarządzającej w ramach operacji finansowanych z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, zgodnie z systemem realizacji Programu Operacyjnego. W związku z tym dotychczasowa treść art. 134a otrzymuje oznaczenie ust. 1, w którym dodaje się pkt 8 i 9, a także dodaje się ust. 2 w celu umożliwienia odpowiedniego stosowania art. 23 ust. 1, 2 i 4 - 10 oraz art. 25 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014 – 2020.

Zmiany w art. 134k są konsekwencją przeniesienia części regulacji ustawy o zmianie ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 z art. 44 i art. 46 do art. 45 i polegają na dodaniu przywołania art. 45 ust. 4-7, tak aby zapobiec powstaniu luki prawnej w procedurze wyboru organizacji partnerskich. Ponadto praktyka realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 pokazała, że zawarty w art. 40 ust. 1 30-dniowy okres poprzedzający rozpoczęcie naboru wniosków, okazał się zbyt długi. Biorąc pod uwagę małą liczbę organizacji składających wnioski w konkursie na wybór organizacji partnerskich oraz powtarzalność kolejnych podprogramów, usuwa się przywołanie art. 40 ust. 1 w ustawie o pomocy społecznej.

W art. 9 wprowadza się zmiany do ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju

Art. 3a ust. 2. Projektowana zmiana ma na celu doprecyzowanie, iż minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego koordynuje wykorzystanie podlegających ponownemu wykorzystaniu środków z instrumentów inżynierii finansowej, o których mowa w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999, środków z instrumentów finansowych oraz środków pomocy zwrotnej, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.

Projektowany przepis przyznaje ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego zadania z zakresu koordynacji wykorzystania, rozliczania i sprawozdawczości tych środków.

W art. 5 pkt 4c zmieniono definicję kontraktu terytorialnego poprzez wskazanie, że jest to umowa określająca cele i przedsięwzięcia priorytetowe, które mają istotne znaczenie dla rozwoju kraju oraz wskazanego w niej województwa oraz sposób ich koordynacji i warunki realizacji, a także dofinansowanie, opracowywanych przez zarząd województwa, programów służących realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności. Tym samym zrezygnowano ze wskazywania w kontrakcie terytorialnym sposobu finansowania i realizacji przedsięwzięć priorytetowych, ponieważ są to kwestie, które powinny zostać uregulowane w poszczególnych umowach/porozumieniach dotyczących realizacji każdego z tych przedsięwzięć.

W art. 5 dodano także pkt 12 definiujący wsparcie zwrotne, przez które należy wsparcie finansowe niestanowiące dotacji, podlegające całkowitemu albo częściowemu zwrotowi, przyznawane w szczególności w formie pożyczek, poręczeń lub gwarancji. Definicja została wprowadzona ze względu na dodany rozdział 5a.

W art. 14 p w ust. 1 pkt 3, 4 i 6 oraz w ust. 4 dostosowano zmiany zakresu kontraktu terytorialnego do zmienianej definicji.

Art. 14q ust. 2 wprowadzono możliwość (w miejsce obowiązku) w zakresie zawierania porozumień z jednostkami samorządu terytorialnego, które są zaangażowane w realizację kontraktu.

W art. 14r ust. 1 i 3 wprowadzono zmiany wynikające ze zmian wprowadzonych do art. 14p.

W art. 14r ust. 5 dokonano zmiany polegającej na wskazaniu, że minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego przekazuje zarządowi województwa informację o realizacji kontraktu w roku poprzednim.

Po rozdziale 5 dodano rozdział 5a Wsparcie zwrotne (art. 37a) regulujący kwestię monitorowania i sprawozdawczości z wykorzystywania środków wsparcia zwrotnego, o którym mowa w art. 3a ust. 2 ustawy.

Zgodnie z treścią art. 37a ust. 1 dysponent środków, o których mowa w art. 3a ust. 2 monitoruje ich wykorzystanie w odniesieniu do elementów wskazanych w pkt 1 – 4. Zgodnie z treścią ust. 2, dysponent środków zobowiązany będzie do corocznego przedstawiania ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego sprawozdania z wykorzystania wsparcia zwrotnego w poprzednim roku.

Przepis art. 37a reguluje obowiązki monitoringowe i sprawozdawcze w odniesieniu do wszystkich środków przypisanych do wkładów z PO 2007-2013 i PO 2014-2020, po ich pierwszym obrocie (po „odunijnieniu”).

W ust. 3 przewidziano możliwość wydania przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego rozporządzenia regulującego kwestie związane ze sprawozdawczością, o której mowa w ust. 2

W art. 10 wprowadza się zmiany do ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie

W art. 3 wprowadzono ust. 2b, który przewiduje możliwość uczestniczenia Wojewody w wykonywaniu zadań w zakresie desygnacji, o których mowa w art. 16 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowych w perspektywie finansowej 2014-2020 na zasadach określonych w tej ustawie.

W art. 11 wprowadza się zmianę do ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych

W art. 5 ust. 1 dodaje się pkt 2a. Projektowana zmiana polegająca na dodaniu w art. 5 ust 1 UFP punktu 2a ma na celu rozszerzenie katalogu środków publicznych o podlegające ponownemu wykorzystaniu środki z instrumentów inżynierii finansowej, o których mowa w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. Urz. UE L 210 z 31.07.2006, str. 25-78), środki z instrumentów finansowych oraz środki pomocy zwrotnej, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12. 2013 r., str. 374-469), jak również odsetki oraz inne korzyści wygenerowane przez te środki, z uwagi na fakt, iż wykorzystanie tych środków podlega szczególnym zasadom wynikającym z przepisów wskazanych w rozporządzeniach UE, jak również środki będą stanowić dodatkowe źródło finansowania zadań z zakresu polityki rozwoju, co przewiduje projektowana zmiana w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Środki te nie będą stanowiły środków budżetu państwa, aczkolwiek będą podlegały zasadom wydatkowania i rozliczania analogicznym jak obowiązujące dla dotacji celowych z budżetu państwa z wyłączeniem przepisów dotyczących roczności i wygasania środków z końcem roku budżetowego.

Proponowana w art. 66a regulacja stanowi uwzględnienie uwag zgłaszanych przez instytucje systemu wdrażania programów operacyjnych w zakresie konieczności jednoznacznego ustalenia okresu przedawnienia oraz terminu rozpoczęcia biegu przedawnienia w stosunku do niepodatkowych należności budżetowych z tytułu zwrotu środków z tytułu zwrotu środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych należności związanych z realizacją projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także odsetek od tych środków i od tych należności, o których mowa w art. 60 pkt 6 ufp.

W obowiązującym stanie prawnym art. 67 ufp w zakresie spraw dotyczących ww. należności, w sprawach nieuregulowanych ustawą odsyła do stosowania przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267) i odpowiedniego stosowania przepisów działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, z późn. zm.).

Biorąc pod uwagę specyfikę stwierdzania nieprawidłowości w projektach oraz konieczność stosowania w tym zakresie art. 189 ust. 3 i art. 207 ufp– precyzyjne określenie rozpoczęcia biegu okresu przedawnienia jest niezbędne.

Należy zauważyć, że zgodnie z art. 3 ust. 3 rozporządzenia Rady nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich okres przedawnienia wynosi 4 lata od czasu dopuszczenia się nieprawidłowości zdefiniowanej w art. 1 ust. 2 tego rozporządzenia. Okres ten może być przedłużony o maksymalnie kolejne 4 lata w przypadku przerwania biegu terminu przedawnienia. W art. 3 ust. 3 rozporządzenia nr 2988/95 zapewniono Państwom Członkowskim możliwość stosowania dłuższego okresu niż okres przewidziany w ust. 1 i 2.

Mając na uwadze powyższe proponuje się wskazanie, że termin przedawnienia zobowiązania do zwrotu środków, o których mowa w art. 60 pkt 6 ufp, będzie wynosił 5 lat, licząc od dnia, w którym decyzja o zapłacie odsetek albo decyzja określająca kwotę do zwrotu środków stała się ostateczna albo od dnia wypłaty salda końcowego, o którym mowa odpowiednio w art. 89 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1260/1999) albo w art. 141 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12. 2013 r., str. 374, z późn. zm.) albo w art. 86 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1198/2006 z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rybackiego (Dz. Urz. UE L 223 z 15.08. 2006 r., str. 1, z późn. zm.), w zależności który z tych terminów nastąpi później.

Ww. terminy przedawnienia będą miały również zastosowanie w przypadku odpowiedzialności osób trzecich.

W pozostałym zakresie nadal zastosowanie znajdzie obowiązujący art. 67 ufp, który nakazuje stosowanie przepisów Kpa oraz odpowiednie stosowanie działu III Ordynacji podatkowej.

Powyższe oznacza, że za zobowiązania z tytułu zwrotu środków, o których mowa w art. 60 pkt 6 ufp, będą odpowiadały wszystkie osoby trzecie wymienione w przepisach działu III (art. 107-119).

Osoby trzecie będą odpowiadały solidarnie ze zobowiązaniem (art. 107 § 1a) od momentu, kiedy decyzja o zwrocie środków stanie się ostateczna.

Wobec osób trzecich będzie wydawana decyzja, o której mowa w art. 108 § 1, z tym, że będzie ona dotyczyła zobowiązania do zwrotu środków, o których mowa w art. 60 pkt 6 ufp.

Zgodnie z art. 108 § 4 egzekucja zobowiązania do zwrotu środków wynikającego z decyzji o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej będzie mogła zostać być wszczęta dopiero wówczas, gdy egzekucja z majątku podatnika okazała się w całości lub w części bezskuteczna, odstąpiono od czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych albo nie przystąpiono do egzekucji administracyjnej w wyniku uprawdopodobnienia przez organ egzekucyjny braku możliwości uzyskania w toku egzekucji administracyjnej kwoty przewyższającej wydatki egzekucyjne.

Zmiany wprowadzone w art. 168 ust. 1, art. 189 ust. 4 i 4a oraz art. 251 ust. 1 ustawy o finansach publicznych mają na celu umożliwianie rozliczania dotacji celowych udzielanych beneficjentom z budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego na współfinansowanie projektów na zasadach analogicznych jak dla płatności z budżetu środków europejskich, tj. w terminach wynikających z umowy o dofinansowanie, bez konieczności zwracania niewykorzystanych środków na koniec roku budżetowego; warunki i tryb zwrotu środków zostaną określone w rozporządzeniu wydawanym na podstawie art. 189 ust. 4 i 4a ustawy o finansach publicznych; zmiany są neutralne dla budżetu, bowiem obecnie niewykorzystane do końca danego roku budżetowego dotacje są zwracane,

a następnie, dla zachowania płynności finansowania projektu, są ponownie wypłacane beneficjentom z budżetu roku następnego; ponadto, instytucje wypłacające dotacje zostaną odciążone z obowiązku rozliczania zwrotów na przełomie roku i ponownego wypłacania tych środków.

W art. 189 ust. 3 wprowadza się zmianę w zakresie wskazania 14-dniowego terminu na założenie wniosku o płatność, w którym beneficjentowi nie grożą konsekwencje w postaci naliczania odsetek. Projektowany przepis ma na celu nieobciążanie sankcjami beneficjentów, którzy z przyczyn niezależnych uchybili terminowi na złożenie wniosku wskazanemu w umowie o dofinansowanie.

W art. 206 w ust. 2 zmieniono pkt 8 poprzez wskazanie, że w umowie o dofinansowanie projektu powinny być określone warunki i termin zwrotu środków, w tym również środków nieprawidłowo wykorzystanych lub pobranych w nadmiernej wysokości. Konieczność zwrotu środków może nastąpić nie tylko w przypadku wystąpienia przesłanek, o których mowa w art. 207 ust. 1, ale również w sytuacjach wynikających wprost z umowy o dofinansowanie.

W art. 12 wprowadza się zmianę do ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki

Zmiana art. 24 ust. 2 ma na celu przywrócenie możliwości ujawniania danych ekspertów oceniających wnioski o dofinansowanie projektów w ramach programów operacyjnych polityki spójności na zasadach określonych w przepisach regulujących wdrażanie funduszy – tj. przez publikowanie informacji o składzie komisji oceny projektów.

W art. 13 wprowadza się zmianę do ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Zmiana polega na doprecyzowaniu, iż poprzez dany cel lokalnej strategii rozwoju (LSR), o którym mowa w art. 19a ustawy ROW należy rozumieć cel główny LSR, i podyktowana jest wątpliwościami interpretacyjnymi w tym zakresie. Zarządy województw stosując przepisy ww. ustawy miały wątpliwości, czy przepis ten nie odnosi się do celu szczegółowego LSR. W ocenie projektodawcy nie ma podstaw do uznania, iż przepis ten należy interpretować zawężająco odnosząc do celu szczegółowego LSR, a nie głównego, jednak aby uniknąć dalszych wątpliwości interpretacyjnych w tym zakresie proponuje się doprecyzowanie przepisu.

W 14 wprowadza się zmiany do ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności

Proponowane zmiany są wynikiem zmian wprowadzonych do ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Ponadto, odniesieniu do propozycji dodania nowego ust. 4a w art. 23 ustawy RLKS, propozycja taka wynika z konieczności zapewnienia możliwości sfinansowania operacji, które w wyniku zastosowania procedury protestu, jaką przewidują przepisy ustawy o RLKS, spełniły warunki predystynujące je do udzielenia wsparcia w ramach poszczególnych EFSI, pomimo wyczerpania środków w ramach limitu środków wskazanego w ogłoszeniu o naborze wniosków o udzielenie wsparcia. Brak projektowanego przepisu powodował wątpliwości interpretacyjne poprzez brak jasnego wskazania przepisu stanowiącego podstawę udzielenia wsparcia wnioskodawcy, którego operacja w wyniku wniesienia protestu została wybrana przez LGD i spełniła pozostałe warunki udzielenia wsparcia. Biorąc pod uwagę czas i moment wdrażania RLKS nie jest wymagane wprowadzanie do ustawy dodatkowego przepisu przejściowego dotyczącego stosowania projektowanych przepisów. Zmiana brzmienia ust. 8 w art. 23 ustawy RLKS ma charakter techniczny. Nowoprojektowany ust. 4a nie będzie miał zastosowania do projektów grantowych i operacji własnych LGD, gdyż procedura protestu nie ma zastosowania w przypadku tych operacji.

W art. 15 - 26 zostały zawarte przepisy przejściowe.

W art. 15 w ust. 1 wskazano, że do postępowań w zakresie wyboru projektów do dofinansowania rozpoczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe. Przez rozpoczęcie postępowania należy rozumieć publikację ogłoszenia o konkursie, w przypadku wyboru projektów w trybie pozakonkursowym wezwanie do złożenia wniosku o dofinansowanie projektu.

Jednocześnie zgodnie z regulacją zawartą w ust. 2 w odniesieniu do postępowań w zakresie wyboru projektów do dofinansowania rozpoczętych po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy tej ustawy. Oznacza to w szczególności obowiązek przyjęcia przez Komitety Monitorujące kryteriów wyboru projektów zgodnych z regulacjami zawartymi w projekcie ustawy.

W art. 16 w ust. 1 zawarto regulację zgodnie z którą wytyczne horyzontalne stają się wytycznymi w rozumieniu projektu ustawy.

Zgodnie z ust. 2 w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy wytyczne programowe przestają być stosowane z zastrzeżeniem regulacji zawartej w art. 17 ust. 1. Oznacza to w szczególności, że po upływie tego terminu instytucja zawierająca umowę o dofinansowanie/decyzje o dofinansowaniu po nie będzie mogła zobowiązać beneficjenta do stosowania wytycznych programowych. Nie będzie również możliwości wiązania wytycznymi programowymi instytucji zaangażowanych w realizację programów operacyjnych.

Mając na względzie, że umowy o dofinansowanie/decyzje o dofinansowaniu zawarte/podjęte przed dniem wejścia w życie ustawy odwołują się do wytycznych programowych, a jednocześnie nie ma prawnej możliwości zobligowania beneficjenta do podpisania aneksu do umowy, na mocy którego zobowiązałby się do stosowania wytycznych horyzontalnych, jeżeli takie zobowiązanie nie było przewidziane w umowie w art. 17 zawarto regulację zgodnie z którą do umów o dofinansowanie projektu oraz decyzji o dofinansowaniu projektu zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, w których beneficjenci zobowiązali się do stosowania wyłącznie wytycznych programowych, stosuje się przepisy dotychczasowe, chyba że beneficjent wyrazi zgodę na zmianę umowy o dofinansowanie projektu albo decyzji o dofinansowaniu projektu w zakresie wiązania wytycznymi, o których mowa w art. 16 ust. 1..

Jednocześnie zgodnie z ust. 2 po upływie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy do umów o dofinansowanie projektu oraz decyzji o dofinansowaniu projektu zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy, w których beneficjenci zobowiązali się do stosowania wytycznych horyzontalnych oraz wytycznych programowych albo wyłącznie wytycznych horyzontalnych, stosuje się przepisy ustawy.

Zgodnie z art. 18 porozumienia lub umowy o partnerstwie, o których mowa w art. 33 ustawy zmienianej w art. 1 projektu ustawy, zawarte przed dniem wejścia w życie ustawy, zachowują moc.

Zgodnie z art. 19 do procedury odwoławczej wszczętej i niezakończonych do dnia wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Zgodnie z art. 20 instytucja zarządzająca powoła Rzecznika Funduszy Europejskich w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Zgodnie z art. 21 do egzekucji środków, o których mowa w art. 2 i art. 3, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe. Niemniej, w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego prowadzonego na zasadach dotychczasowych, po wejściu w życie ustawy będzie możliwe prowadzenie egzekucji wyłącznie na zasadach wynikających ze zmian dokonanych projektem ustawy.

Art. 22, który dotyczy zmian w ustawie o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, przewiduje, że z dniem wejścia w życie ustawy Krajowy System Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw stanie się rejestrem podmiotów usług rozwojowych. Podmioty wpisane przed dniem wejścia w życie ustawy do Krajowego Systemu Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw w zakresie usług doradczych i szkoleniowych zostaną uznane za wpisane do rejestru podmiotów usług rozwojowych. Wnioski o wpis do Krajowego Systemu Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw w zakresie usług doradczych i szkoleniowych z dniem wejścia w życie ustawy staną się wnioskami o wpis do rejestru podmiotów usług rozwojowych. Z dniem wejścia w życie ustawy wykreślone zostaną z rejestru podmiotów usług rozwojowych podmioty zarejestrowane w Krajowym Systemie Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw w zakresie usług informacyjnych i finansowych. Postępowania w sprawach o wpis do Krajowego Systemu Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw w zakresie usług informacyjnych i finansowych wszczęte i niezakończone do dnia wejścia w życie ustawy zostaną umarzone.

Art. 23 odnoszący się do postępowań w zakresie wyboru organizacji partnerskich jest przepisem przejściowym dotyczącym trybu konkursowego uregulowanego w art. 134k ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Przepis ten umożliwi stosowanie dotychczasowych przepisów do postępowań w zakresie wyboru organizacji partnerskich oraz do procedury odwoławczej, jeśli zostały wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie art. 134k ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w nowym brzmieniu.

Zgodnie z art. 24 w terminie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy kontralty terytorialne zostaną dostosowane do przepisów projektowanej ustawy.

Zgodnie z regulacją zawartą w art. 25, do wniosków o płatność, na złożenie których termin upłynął przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Zgodnie z art. 26 do postępowań w sprawie zwrotu środków wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Zgodnie z art. 27 akt wykonawczy wydany na podstawie art. 210 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 8 zachowuje moc do czasu wydania aktu wykonawczego na podstawie art. 210 ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 8, jednak nie dłużej niż przez sześć miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

W art. 28 został wskazany termin wejścia w życie ustawy. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rozwoju oraz w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny na stronie RCL. W trybie ww. ustawy uwagę, po terminie zgłaszania uwag, pismem z dnia 13 lutego 2017 r., znak CW-80-8/17 zgłosił Instytut Nafty i Gazu - Państwowy Instytut Badawczy. Zgłaszający uwagę zaproponował, aby przed treścią art. 11 ust. 3a dodać słowa: „Z zastrzeżeniem art. 417 § 2 kodeksu cywilnego”. Proponowane doprecyzowanie tej regulacji zmierza do zapewnienia odpowiedniego bezpieczeństwa prawnego zarówno beneficjentów, jak i instytucji zobowiązanych do wypłaty dofinansowania, zwłaszcza że rozgraniczenie w konkretnym przypadku, czy instytucją „winną” nieprawidłowości jest instytucja wdrażająca czy pośrednicząca może być niezwykle trudne. Dodatkowym uzasadnieniem systemowym dla niego jest także art. 10 ust. 4 ustawy, zgodnie z którym powierzenie instytucji wdrażającej zadań, związanych z realizacją programu operacyjnego, nie wyłącza odpowiedzialności instytucji pośredniczącej za ich realizację. Celem proponowanego doprecyzowania jest wobec tego zapewnienie spójności systemowej wprowadzanej art. 11 ust. 3a nowelizacji. Zgłoszona uwaga nie została przyjęta. W ocenie projektodawcy proponowana regulacja art. 11 ust. 3a dotycząca odpowiedzialności instytucji pośredniczącej wobec instytucji zarządzającej

za realizację zadań, które zostały jej powierzone oraz odpowiedzialności instytucji wdrażającej przed instytucją pośredniczącą za realizację zadań, które zostały powierzonej tej instytucji nie narusza ani nie wyłącza regulacji zawartej w art. 417 § 2 kodeksu cywilnego. Zatem propozycja sformułowana przez Instytut Nafty i Gazu - Państwowy Instytut Badawczy pozostaje zbędna.

Projekt nie podlega procedurze notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Projekt nie podlega obowiązkowi uzyskania opinii organów i instytucji Unii Europejskiej, w tym Europejskiego Banku Centralnego, o którym mowa w § 39 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów.